

Apr. 19

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ

ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α΄.

ΙΕΡΑΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ
ΣΥΝΟΨΙΣ

ΥΠΟ

Α. ΚΟΡΑΗ

Διασκευασθεῖσα

ὑπὸ

Ι. Κ. Β.

Πρὸς χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ
1934/4612

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΡΟΥ,

ΤΥΠΟΓΡ. ΓΡΗΓ. ΚΑΝΕΛΛΟΥ.

1880.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΤΙΚΗ
ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ
ΑΓΙΑΣ

ΕΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

1884

ΚΑΔΗΜΙΑ

ΙΕΡΑΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

"Η

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΗΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΩΤΗΡΙΑΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Τί είναι ἡ Κατήχησις ;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Κατήχησις λέγεται ἡ διδασκαλία, διὰ
ἧς ὁποῖα; μνησάνομεν ἡμεῖς, οἱ χριστιανοὶ τὰ ἀναγκαῖα
πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς ἡμῶν.

Ερ. Εἰς τί συνίσταται ἡ σωτηρία ;

Απ. Ἡ Σωτηρία συνίσταται εἰς τὸ νὰ ζήσωμεν ἐνάρετοι
τὴν παροῦσαν ζωὴν, φυλάττοντες τὰ δόγματα τῆς ὀρ-
δόξου ἡμῶν πίστεως, καὶ νὰ γείνωμεν ἅγιοι καὶ μακά-
ριοι εἰς τὴν μέλλουσα, ὅπου θέλουσι ζῆ αἰωνίως καὶ εὐ-
αίμωνως οἱ καλοὶ Χριστιανοί.

Ερ. Τίνες ὀνομάζονται Χριστιανοί ;

Απ. Χριστιανοὶ ὀνομάζονται ὅσοι πιστεύουσιν εἰς τὸν
ἕν διὰ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ
ἡ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ερ. Ποῖα εἶναι τὰ ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν ;

Απ. Τὰ ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν εἶναι ἡ πίστις, ἡ ἐλ-
πίς ἡ ἀγάπη καὶ τὰ καλὰ ἔργα.

Ερ. διὰ τί ;

Απ. Διότι ὅταν πιστεύωμεν ὀρθῶς περὶ Θεοῦ, ἔχωμεν τὴν

ἐλπίδα εἰς τὴν παντοδυναμίαν καὶ ἀγαθότητα αὐτοῦ, ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, καὶ κάμνωμεν ἔργα καλὰ, τότε εἴμεθα καλλοὶ καὶ χρήσιμοι ἄνθρωποι, εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ καὶ γινόμεθα ἅγιοι καὶ μακάριοι εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ.

Ερ. Ποῖον εἶναι τὸ πρῶτον τὸ πρὸς σωτηρίαν μας ;

Απ. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὀρθόδοξος πίστις.

Ερ. Τί εἶναι ἡ ὀρθόδοξος πίστις ;

Απ. Ὁρθόδοξος πίστις, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ εἶναι τὸ νὰ πιστεύωμεν ἀδιστακτικῶς, καὶ νὰ ὁμολογῶμεν ἕνα Θεὸν τρισυπόστατον δηλαδὴ Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον.

Ερ. Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ πίστις πρὸς σωτηρίαν ;

Απ. Ἡ πίστις εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς πάντα ἄ.θ. ὡπρὸν διότι χωρὶς πίστεως δὲν δυνάμεθα νὰ εὐαρεστήσωμεν εἰς τὸν Θεὸν οὔτε νὰ ζήσωμεν ἐναρέτως καὶ ἁγίως, καὶ νὰ ἀποθάνωμεν ἔχοντες ἐλπίδα ὅτι θέλομεν ἀπολαύσει μακαριότητα εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

Ερ. Τί δὲ πρέπει νὰ πιστεύωμεν ;

Απ. Πρέπει νὰ πιστεύωμεν ὅσα ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδαξε, καὶ διὰ μέσου τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων παρέδωκεν εἰς τὴν ἀγίαν του Ἐκκλησίαν, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ δώδεκα ἄρθρα τὰ ὁποῖα περιέχει τὸ ἅγιον Σύμβολον τῆς Πίστεως.

Ερ. Ποῖον εἶναι τὸ ἴον ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως ;

Απ. Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν.

Ερ. Τὴ δεύτερον ;

Απ. Καὶ εἰς ἓν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Φῶς ἐκ Φωτὸς, Θεὸν ἀληθινόν, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

Βρ. Τὸ τρίτον ;

Απ. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

Βρ. Τὸ τέταρτον ;

Απ. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ ποντίου Πιλάτου· καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.

Βρ. Τὸ πέμπτον ;

Απ. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.

Βρ. Τὸ ἕκτον ;

Απ. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.

Βρ. Τὸ ἕβδομον ;

Απ. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης, κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Βρ. Τὸ ὄγδοον ;

Βρ. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον, καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν Προφητῶν.

Βρ. Τὸ ἕνατον ;

Απ. Εἰς μίαν ἀγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Βρ. Τὸ δέκατον ;

Απ. Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα εἰς ἄρεσιν ἀμαρτιῶν.

Ερ. Τὸ ἐνδέκατον ;

Απ. Προσδοκῶ Ἀνάστασιν νεκρῶν.

Ερ. Τὸ δωδέκατον ;

Απ. Καὶ ζῶην τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Ερ. Βίπέ τὴν περίληψιν τῶν δώδεκα ἄρθρων ;

Απ. Ἡ περίληψις τῶν δώδεκα ἄρθρων εἶναι ἡ ἐξῆς·
 Ἡμεῖς πιστεύομεν καὶ ὁμολογοῦμεν εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως

1^ο Ὅτι Θεὸς ὁ Πατὴρ εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἔκαμε τὸ πᾶν.

2^ο Ὅτι Θεὸς ὁ Υἱὸς εἶναι ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου.

3^ο Ὅτι Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι ὁ ἁγιστὸς ἡμῶν.

4^ο Ὅτι τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα, Πατὴρ Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα, εἶναι ἐν, ἡγῶν εἰς Θεὸς παντοδύναμος, πάνσοφος, ἀπειράγαθος, πανάγιος δίκαιος.

5^ο Ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀθάνατος καὶ μέλλει ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὸν θάνατον νὰ ἀνταμειφθῇ κατὰ τὰ ἔργα του, εἰς μίαν ἄλλαν ζωὴν μέλλουσαν καὶ αἰώνιον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΟΣ.

18 Ερ. Ποῖον χρειάζεται δεύτερον διὰ νὰ σωθῶμεν ;

Απ. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίς.

Ερ. Τί πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ;

Απ. Πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅσα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διδάσκει νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸν οὐράνιον Πατέρα, λέγοντες τὴν Κυριακὴν προσευχὴν.

Ερ. Ποῖα εἶναι ἡ Κυριακὴ προσευχὴ ;

Απ. Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ, τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, εἶναι τὸ Πάτερ ἡμῶν, τὸ ὁποῖον περιέχει 8^α ζητήματα, τὰ ἐξῆς.

1. Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγισθῆτω τὸ ὄνομά σου.

2. Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου.

3. Γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

4. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον.

5. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀρίμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

6. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν· ἀλλὰ ῥῖσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ Ἀμῆν.

Βρ. Ποία εἶναι ἡ περίληψις τῶν ἐξ τούτων ζητημάτων

Απ. Ἡ περίληψις τῶν ἐξ τούτων ζητημάτων εἶναι ἡ ἐξῆς. Ἡμεῖς ἐλπίζομεν καὶ ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Θεόν.

1. Τὴν χάριν νὰ γνωρίσωμεν Αὐτὸν ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν περισσύτερον, καὶ νὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ τιμῶμεν διὰ τῆς ἀγίας ἡμῶν ζωῆς.

2. Συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ δύναμιν νὰ νικῶμεν τοὺς πειρασμούς.

3. Ἐλευθέρωσιν ἀπὸ ὅλα τὰ κακὰ, καὶ τὴν αἰώνιαν μακαριότητα εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Εἶναι δὲ συγκεχωρημένον προτέτι νὰ ἐλπίζομεν ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ τότε μόνον, ὅσα καθημερινῶς εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὸ νὰ ζῶμεν.

Βρ. Τί χρειάζεται διὰ ν' ἀπολαύσωμεν τὰ ὅσα ἐλπίζομεν;

Απ. Διὰ ν' ἀπολαύσωμεν ὅσα ἐλπίζομεν παρὰ Θεοῦ πρέπει νὰ προσευχώμεθα πρὸς Αὐτόν· ἦτοι ἔχοντες τὰς ἐλπίδας εἰς τὴν ἀγαθότητα καὶ εὐσπλαγγνίαν τοῦ Θεοῦ, χρεωστούμεν νὰ παρακαλῶμεν Αὐτόν μετ' εὐλαβείας, καὶ ταπεινώ-

σεως νὰ χαράξῃ τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ καὶ συμφέροντα εἰς ἡμᾶς.

Ερ. Ποίας προσευχὰς πρέπει νὰ λέγωμεν ;

Απ. Ὁ Χριστιανὸς χρεὸς ἔχει ἄφρευκτον προσευχόμενος κατὰ μίνας νὰ λέγῃ τοῦλάχιστον Α'. τὸ, Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Β'. Τὴν Κυριακὴν προσευχὴν. Γ'. Τὸ ἅγιον σύμβολον· καὶ Δ'. Τὸν ἀσπασμὸν τοῦ Ἀγγέλου.

Ερ. Τίς εἶναι ὁ ἀσπασμὸς τοῦ Ἀγγέλου ;

Απ. Ἀσπασμὸς τοῦ Ἀγγέλου εἶναι ἡ ἀγγελία τὴν ὁποίαν ὁ ἅγγελος Γαβριὴλ ἔδωκεν εἰς τὴν Παναγίαν Θεοτόκον, ὅτε τὴν εὐηγγελίσθη, ὅτι ἐμελλε νὰ γεννήσῃ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλευθερωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ερ. Ποῖος εἶναι ὁ ἀσπασμὸς οὗτος ;

Απ. Οὗτος εἶναι τὸ Θεοτόκε Παρθένε κτλ.

Ερ. Εἰς ποίαν ὥραν πρέπει νὰ προσευχώμεθα ;

Απ. Καθεὶς Χριστιανὸς χρεώσεται ἐξαιρέτως νὰ προσεύχηται.

1. Τὴν αὐγὴν, ὅταν ἐξυπνᾷ, διὰ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ νὰ πράξῃ καλὰ τὴν ἡμέραν, καὶ νὰ ζητήσῃ τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ.

2. Τὴν ἑσπέραν, ὅταν μέλλῃ νὰ κοιμηθῇ διὰ νὰ εὐχρηστῆσῃ τὸν Θεὸν δι' ὅσα ἀγαθὰ, ὡς καλὸς πατήρ, δίδει νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὰ τέκνα του, καὶ παρακαλέσῃ προσέτι νὰ διαφυλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ πᾶν κακὸν κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα.

3. Εἰς τὸ γεῦμα καὶ εἰς τὸ δεῖπνον, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεόν, ὅστις δίδει τὴν καθημερινὴν τροφήν.

Ερ. Τί σημεῖον κάμνομεν προσευχόμενοι ;

Απ. Εἰς τὰς προσευχὰς κάμνομεν τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἐπειδὴ ὁ σταυρὸς ἔγεινε τὸ ὄργανον τῆς σωτηρίας μας. X

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ.

1591-92

58 Ποῖον εἶναι τὸ Θεὸν τὸ χρειάζομενον πρὸς σωτηρίαν ;
Απ. Ἡ ἀγάπη.

Ερ. Πρὸς τίνας πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀγάπην ;

Απ. Ἡ ἀγάπην πρέπει νὰ ἔχωμεν πρῶτον πρὸς τὸν Θεὸν τὸν πλάστην ἡμῶν, καὶ δεύτερον πρὸς τὸν πλησίον· διότι ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἦτοι τὸν ὅμοιον αὐτοῦ ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον βλέπει καθ' ἑκάστην ἡμέραν, εἶναι δυνατόν νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν τὸν ὁποῖον δὲν εἶδεν, οὐδὲ δύναται νὰ ἴδῃ ποτὲ εἰς τὸν κόσμον.

Ερ. Εἰς τί συνίσταται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη ;

Απ. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη συνίσταται εἰς τὸ νὰ φυλάττωμεν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ νὰ κίμνωμεν ἐκεῖνα τὰ καθήκοντα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡμᾶς καθυπέβαλεν, τούτέστι τὰ καλὰ ἔργα.

Ερ. Εἰς τί συνίσταται ἡ πρὸς τὸν πλησίον ;

Απ. Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη συνίσταται εἰς τὸ νὰ κίμνωμεν εἰς αὐτὸν ὅσον καλὸν δυνάμεθα, καὶ οὐδέποτε κακόν τι.

Ερ. Ποῖαι εἶναι αἱ ἐντολαὶ τῆς ἀγάπης ;

Απ. Νὰ ἀγαπᾷς Κύριον τὸν Θεὸν σου ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς ἐξ ὅλης σου καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου.

Νὴ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν· εἰς τὰς δύο δὲ ἐντολάς ταύτας συνίσταται ὅλος ὁ νόμος, καὶ διὰ τῆς τηρήσεως αὐτῶν γίνονται ὅλα τὰ καλὰ ἔργα.

Ερ. Ποῖαι ἄλλαι ἐντολαὶ εἶναι ὅμοιαι ;

Απ. Εἶναι δύο ἐντολαὶ αἱ ἐξῆς, τὰς ὁποίας καὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον διδάσκει, καὶ αὐτὸς ὁ ὁρθὸς λόγος ὑπεργραβεῖ.

Ερ. Ποῖαι εἶναι αὐταί ;

Απ. Ὅ,τι μισεῖς μὴ ποίει εἰς ἄλλο. Ὅ,τι θέλεις νὰ ποιῶσιν εἰς σὲ οἱ ἄλλοι, ποίει καὶ σὺ εἰς αὐτούς. 81

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΕΡΓΩΝ.

48 Ερ. Ποῖον εἶναι τὸ 4ον. ἐκ τῶν χρειαζομένων εἰς σωτηρίαν μας ;

Απ. Τὰ καλὰ ἔργα.

Ερ. Πῶς κάμνωμεν τὰ καλὰ ἔργα ;

Απ. Κάμνωμεν καλὰ ἔργα, ἂν φυλάττωμεν τὰς ἐντολάς τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἂν πράττωμεν προσέτι καὶ τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης.

Ερ. Ποῖαι εἶναι αἱ ἐντολαὶ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ ;

Απ. Αἱ ἐντολαὶ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν προφήτην Μωϋσῆν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Ερ. Πόσαι εἶναι ;

Απ. Εἶναι δέκα, διὰ τοῦτο ὀνομαζονται καὶ Δεκάλογος.

Ερ. Τί προστάζει εἰς αὐτάς ;

Απ. Προστάζει εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν νὰ γνωρίζωμεν καὶ νὰ σεβώμεθα αὐτὸν τὸν κτίστην τοῦ παντός, καὶ ὄχι νὰ προσκυνῶμεν ἢ νὰ λατρεύωμεν κἀνὸν κτίσμα ὡς Θεὸν καθὼς οἱ εἰδωολάτραι.

Εἰς τὴν τρίτην νὰ μὴ λαμβάνωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς μάταια πράγματα, καθὼς ποιοῦσιν τινες ἀστόχαστοι ὄμνυόντες τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς βεβαίωσιν τῶν λόγων των.

Εἰς τὴν τετάρτην νὰ φυλάττωμεν τὰς Κυριακὰς ἐκάστης ἑβδομάδος.

Εἰς τὴν πέμπτην, νὰ τιμῶμεν τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ νὰ

Απ. Εἰς τὴν ἕκτην, νὰ μὴ φονεύωμεν ἢ βλάπτωμεν πωσδήποτέ τινα.

Εἰς τὴν ἑβδόμην, νὰ μισῶμεν καὶ ἀπορριψώμεν πᾶσαν αἰσχρὰν πράξιν.

Εἰς τὴν ὄγδον, νὰ μὴ κλέπτωμεν, τοῦτέστι νὰ μὴ λαμβάνωμεν κρυφίως ἢ ἀπικτηλῶς ἢ βιαίως καὶ ἀδίκως τὰ ξένα πράγματα, καὶ τὰ ἰδιοποιώμεθα.

Εἰς τὴν ἐνάτην νὰ μὴ ψευδομαρτυρῶμεν πρὸς ἀδικίαν καὶ βλάβην τοῦ πλησίον ἡμῶν.

Εἰς τὴν δεκάτην, προστάζει τέλος νὰ μὴν ἐπιθυμῶμεν τὰ ξένα πράγματα μηδὲ νὰ φθονῶμεν τὸν πλησίον, διὰ τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ. 5403

Ερ. Πού εὐρίσκονται γεγραμμένοι αἱ δέκα ἐντολαί ;

Απ. Αἱ δέκα ἐντολαί εἶναι γεγραμμένοι εἰς τὴν παλαιὰν γραφήν.

Ερ. Ποία εἶναι ἡ πρώτη ;

Απ. Ἐγὼ εἰμὶ Κύριος ὁ Θεός σου· οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἄλλοι, πλην ἐμοῦ.

Ερ. Ποία ἡ δευτέρα ;

Απ. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλὸν οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῆ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς.

Ερ. Ποία ἡ τρίτη ;

Απ. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπιματαίω.

Ερ. Ποία ἡ τετάρτη ;

Απ. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν, ὅτι ἡμέρας ἑργῶν, καὶ ποιήσεις πάντῃ τὰ ἔργα σου, τῇ

δὲ ἡμέρᾳ τῆ ἑβδόμῃ, Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

Ερ. Ποία ἡ πέμπτη ;

Απ. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς.

Ερ. Ποία ἡ ἕκτη :

Απ. Οὐ φονεύσεις.

Ερ. Ποία ἡ ἑβδόμη ;

Απ. Οὐ μοιχεύσεις,

Ερ. Ποία ἡ ὄγδοη ;

Απ. Οὐ κλέψεις.

Ερ. Ποία ἡ ἐνάτη ;

Απ. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις· κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

Ερ. Ποία ἡ δεκάτη ;

Απ. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παιῶνα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίτικην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βόου αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε πνεύματα κτήνους αὐτοῦ, οὐδ' ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

Ερ. Ποίαι εἶναι αἱ ἐντολαὶ τῆς Ἐκκλησίας ;

Απ. Αἱ ἐντολαί, τὰς ὁποίας προτάζει ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, εἶναι αἱ ἀκόλουθοι.

1. Νὰ φυλάττωμεν καὶ νὰ ἀγιάζωμεν τὰς διωρισμένας ἑορτάς.

2. Νὰ ἀκούωμεν μὲ εὐλάβειαν τὴν ἱερὰν λειτουργίαν καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἑορτάς τοῦ χρόνου.

3. Νὰ ἐξομολογώμεθα καὶ νὰ μεταλαμβάνωμεν τῶν ἀχρῶντων μυστηρίων τετράκις τὸν χρόνον.

4. Νὰ νηστεύωμεν τὰς διωρισμένας τεσσαρακοστὰς καὶ πᾶσαν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν.

5. Νὰ τιμῶμεν τοὺς ἱερωμένους μὲ πρέπον σέβας ὡς ὑπηρέτας τοῦ Θεοῦ, καὶ παρακαλοῦντας Αὐτὸν δι' ἡμᾶς.

Ερ. Ποῖα τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης ;

Απ. Τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης, ἢ τῆς πρὸς τὸν πλησίον εὐσπλαγχνίας εἶναι δεκατέσσαρα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπτά λέγονται σωματικά, καὶ ἄλλα τότε πνευματικά.

Ερ. Ποῖα τὰ σωματικά ;

Απ. Τὰ σωματικά εἶναι.

- 1 Νὰ τρέφωμεν τοὺς πεινῶντας.
- 2 Νὰ ποτιζώμεν τοὺς διψῶντας.
- 3 Νὰ ἐνδύωμεν τοὺς γυμνοὺς.
- 4 Νὰ φιλοξενῶμεν τοὺς ξένους.
- 5 Νὰ βιηθῶμεν τοὺς ἐν φυλακῇ.
- 6 Νὰ περιποιώμεθα τοὺς ἀσθενεῖς.
- 7 Νὰ θάπτωμεν τοὺς νεκρούς.

Ερ. Ποῖα τὰ πνευματικά ;

Απ. Ἐὰ πνευματικά ἔργα τῆς εὐσπλαγχνίας εἶναι.

- 1 Νὰ συμβουλευώμεν καλῶς τοὺς ἀποροῦντας καὶ ἔχοντας χρεῖαν συμβουλῆς.
- 2 Νὰ διδάσκωμεν τοὺς ἀμαθεῖς.
- 3 Νὰ διορθῶμεν τοὺς ἀμαρτωλοὺς.
- 4 Νὰ παρηγορῶμεν τοὺς τεθλιμμένους.
- 5 Νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ἀδικοῦντας ἡμᾶς.
- 6 Νὰ ὑπομένωμεν ἀρογγύστως καὶ τὰς ἀδικίας.
- 7 Νὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν διὰ τοὺς ζῶντας καὶ τεθνεῶτας.

Ερ. Τί ἄλλο εἶναι χρειαζόμενον πρὸς σωτηρίαν ;

Απ. Αἱ κατ' ἐξοχὴν ἀρεταί.

Ερ. Ποῖαι καὶ πόσαι εἶναι αὐταὶ αἱ ἀρεταί ;

Απ. Ἀῦται εἶναι αἱ ἐξῆς ἑπτὰ.

1 Ἡ ταπεινότης 2 ἡ εὐλευθεριότης. 3 ἡ σωφροσύνη 4 ἡ ἀγάπη. 5 ἡ ἐγκράτεια. 6 ὑπομονή. 7 ἡ φιλεργία.

Ερ. Τί λέγονται ἀμαρτίαι ;

Απ. Ὅσαι πράξεις εἶναι ἐναντία εἰς τὰ καλὰ ἔργα λέγονται ἀμαρτίαι ἢ γοῦν κακὰ ἔργα καὶ βλαβερὰ, ἀπηγορευμένα ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

Ερ. Ποῖαι λέγονται θανάσιμοι ἀμαρτίαι ;

Απ. Ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐναντία εἰς τὰς ἑπτὰ ἀρετάς, λέγονται ἀμαρτίαι θανάσιμοι.

Ερ. Διὰ τί ;

Απ. Διότι αὐταὶ αἱ ἀμαρτίαι, ἐπειδὴ γίνονται κυρίως ἐκ κακῆς προαιρέσεως, καὶ δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς πλῆθος ἄλλων ἀμαρτιῶν, εἶναι ἀσυγχώρητοι, καὶ φέρουσιν τὴν στερῆν τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἢ τὴν αἰώνιον κόλασιν τοῦ ἀμαρτάνοντος.

Ερ. Πόσαι καὶ ποῖαι εἶναι αἱ ἀμαρτίαι αὗται ;

Απ. Αἱ θανάσιμοι αὗται ἀμαρτίαι εἶναι ἑπτὰ.

1 Ἡ ὑπεριφάνεια 2 ἡ φιλαργυρία, ἢ ἡ πλεονεξία. 3 ἡ ἀσέλγεια 4 ὁ φθόνος 5 ἡ γαστριμαργία ἢ λαιμαργία. 6 ἡ ὀργή. 7 ἡ ὀργία.

Ερ. Εἶναι καὶ ἄλλαι ;

Απ. Ἄλλαι ἀμαρτίαι μεγάλαι καὶ ἀσυγχώρητοι εἶναι πολλαί. Α'. Αἱ λεγόμεναι κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀμαρτίαι, ἢ γοῦν.

1 Νὰ νομίζῃ τις ὅτι δύναται νὰ σωθῇ χωρὶς καλὰ ἔργα, ἢ νὰ ἀμαρτάνῃ ἐκουσίως, στοχαζόμενος ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τὸ συγχωρῆσαι τὰς ἀμαρτίας διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν του.

2 Νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀπελπίζῃται.

3 Νὰ πολεμῇ τὴν ἀλήθειαν ἐνώ τὴν γνωρίζει.

4 Νὰ φθονῇ τὸν πλησίον δι' ὅσα καλὰ λαμβάνει παρὰ Θεοῦ

5 Νὰ ἔχη καρδίαν ἀνκίσθητον εἰς τὰς σωτηρίας σου-
θετήσεις. 13

6 Νὰ ἐπιμένῃ μετὰ πεισμονῆς εἰς τὴν ἀμετανοοσίαν.

Ταῦτας τὰς ἀμαρτίας ἐνδέχεται νὰ τὰς πράξῃ τις ἀμέ-
σως, ἤγουν αὐτὸς ὁ Ἰδιος· ἐνδέχεται ὁμως νὰ ἀμαρτήσῃ
καὶ ἐμμέσως, ἤγουν γινόμενος συμμετοχὸς τῶν ἀμαρτη-
μάτων ἄλλων ἀνθρώπων.

Πότε γίνεται ὁ ἀνθρώπος, συγκαινωνὸς ἀμαρτημάτων ξένων;

Απ. Συγκαινωνὸς ἀλλοτριῶν ἀμαρτημάτων γίνεται ὅταν.

1 Συμβουλευῇ ἄλλους εἰς ἀμαρτίαν.

2 Πριστάξῃ ἄλλους νὰ ἀμαρτήσωσι.

3 Συγκατανεύῃ εἰς ἄλλων ἀμαρτήματα.

4 Πρακινῇ ἄλλους εἰς ἀμαρτίαν.

5 Ἐπαινῇ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἄλλων, ἢ τὰς σιωπᾷ, ἢ
τὰς παραβλέπῃ, ἢ τὰς ὑπερασπίζηται.

Ερ. Ποῖα ἔργα ἐν γένει εἶναι αἱ ἀμαρτίαι;

Απ. Αἱ ἀμαρτίαι καὶ αἱ κακίαι τὰς ὁποίας πᾶς χριστι-
ανὸς χρεωστῆι ν' ἀποφεύγῃ, εἶναι ἐν συντομίᾳ ὅλα τὰ κακὰ
ἔργα, ὅσα βλάπτουσι τὴν τιμὴν, τὰ ὑπάρχοντα, τὸ σῶμα
καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἢ ἀποστεροῦσιν αὐτὸν
τὸν πρᾶσσοντα ἀπὸ πᾶν ἀγαθόν, τὸν χωρίζουσιν ἀπὸ τὸν
Θεόν, καὶ τὸν καθιστῶσιν ἄξιον τῆς αἰωνίου καταδίκης
εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. X

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ.

Ερ. Τί χρειάζεται προσέτι ὁ χριστιανὸς πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ;

Απ. Ὁ χριστιανὸς διὰ τὴν σωθῆ χρειάζεται προσέτι τινὰ τῶν μυστηρίων τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ερ. Τί δὲ εἶναι τὸ μυστήριον ;

Απ. Μυστήριον εἶναι τελετὴ διατεταγμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν, γινομένην μετὰ σημείων ὁρατῶν χεῖρ ὁ Θεὸς δι' αὐτῶν τῶν σημείων τὴν ἀόρατον αὐτοῦ χάριν καὶ τὸν ἁγιασμὸν εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν διὰ τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Ερ. Πόσα εἶναι τὰ Μυστήρια ;

Απ. Αὐτὰ τὰ μυστήρια, τὰ ὅποια αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν παρέδωκεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους, εἶναι ἑπτὰ ἤτοι.

1 Τὸ Βάπτισμα· 2 Τὸ Ἅγιον Μύρον· 3 Ἡ Μετάληψις· 4 Ἡ Μετάνοια· 5 Τὸ Εὐχέλαιον· 6 Ἡ Ἱεροσύνη· 7 Ὁ Γάμος.

Ερ. Τί εἶναι τὸ βάπτισμα ;

Απ. Τὸ βάπτισμα εἶναι τὸ μυστήριον τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ χριστιανοῦ εἰς ἄρσιν ἁμαρτιῶν, μάλιστα τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, ἥγουν τῆς παρικοῆς τοῦ Ἀδάμ.

Ερ. Πόθεν παρελάβομεν τὸ βάπτισμα ;

Απ. Ἀπὸ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Προδρόμου εἰς τὸν Ἰορδάνην Ποταμὸν, καὶ διέταξε τοὺς Ἀποστόλους νὰ διδάξωσι τὴν πίστιν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, βαπτίζοντες τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, λέγων· ὅτι ὅστις πιστεύει καὶ βαπτισθῆ θέλει σωθῆ.

Ερ. Τί εἶναι τὸ ἅγιον Μύρον ;

Απ. Το ἅγιον Μύρον εἶναι τὸ μυστήριον τοῦ χρίσματος διὰ τοῦ ὁποίου ὁ βαπτιζόμενος λαμβάνει τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ερ. Πόσα εἶναι τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος ;

Απ. Τὰ χαρίσματα εἶναι ἑπτὰ.

1 Σοφία· 2 Σύνεσις· 3 Βουλὴ· 4 Ἰσχύς· 5 Γνώσις· 6
Βυπέθεσια· 7 Φόβος Θεοῦ.

Ερ. Τί εἶναι ἡ μετάληψις ;

Απ. Ἡ μετάληψις ἢ ἡ θεία κοινωνία εἶναι μυστήριον,
εἰς τὸ ὁποῖον ὁ χριστιανὸς μεταλαμβάνει αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ
αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ τὰ εἶδη τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου,
τὰ ὁποῖα εὐλογοῦμενα ὑπὲρ τοῦ ἱερέως εἰς τὴν θείαν λει-
τουργίαν, μεταουσιώνονται, ἤγουν μεταβάλλονται εἰς αὐτὴν
τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, διὰ νὰ μεταλαμβά-
νωμεν εἰς ἄρσιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Ερ. Πόθεν ἔχουμεν τὸ μυστήριον τοῦτο ;

Απ. Εἰς τὸν μυστικὸν δεῖπνον παρέδωκεν ὁ Ἰησοῦς
Χριστὸς τὸ μυστήριον τοῦτο εἰς τοὺς Ἀποστόλους. Διότι
τότε ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὸν ἄρτον, καὶ ἀφοῦ εὐχαρίστησε,
ἔκοψε καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς εἰπὼν, λάβετε, φάγετε· τοῦτο
εἶναι τὸ σῶμα μου.

Περαιτέρως ἔλαβε καὶ τὸ ποτήριον περιέχον οἶνον, καὶ
τοῖς ἔδωκεν εἰπὼν· πῖετε ἀπὸ αὐτοῦ ὅλοι, τοῦτο εἶναι τὸ
αἷμά μου, Ὅστις τρώγει τὸ σῶμά μου, καὶ πίνει τὸ αἷμά
μου μένει εἰς ἐμὲ καὶ ἐγὼ εἰς αὐτόν.

Ερ. Τί εἶναι ἡ μετάνοια ;

Απ. Ἡ μετάνοια εἶναι τὸ μυστήριον, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ
ἐξομολογούμενος εἰς πνευματικὸν τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ,
καὶ μετανοῶν εὐληκρινῶς ὅτι ἤμαρτε, λαμβάνει παρὰ το
Θεοῦ τὴν συγχώρησιν διὰ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς.

Ερ. Τί εἶναι τὸ εὐχέλαιον ;

Απ. Τὸ εὐχέλαιον εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἱερεὺς
χρίων τὸν ἀσθενῆ μὲ τὸ ἔλαιον, παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ ἰα-

τρέψῃ τὸν πάσχοντα, καὶ νὰ τῷ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας.

Ερ. Τί εἶναι ἡ Ἱερωσύνη ;

Απ. Ἡ Ἱερωσύνη εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὅποιον οἱ Ἱερεῖς καὶ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας, χειροτονοῦμενοι ἐπὶ τοῦ Ἀρχιερέως, λαμβάνουσι πνευματικὴν χάριν παρὰ Θεοῦ ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐκτελῶσιν ἀξίως τὰ μυστήρια, καὶ νὰ ποιμαίνωσιν ὀρθῶς τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ.

Ερ. Τί εἶναι ὁ γάμος ;

Απ. Ὁ γάμος εἶναι μυστήριον, κατὰ τὸ ὅπιον ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ συζεύγονται διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Ἱερέως εἰς νόμιμον συνοικέσιον ὥστε νὰ ζήσωσι μετὰ πνευματικῆς καὶ σωματικῆς ὁμοιοῦς εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως.

Τ Ε Λ Ο Σ,

Миняръ Моравъ

С